

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punct. Diff. 1. Proponuntur tenendæ Conclusiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

TRACTATUS II.

De Divisionibus Peccati.

Divisiones sunt Peccati tam Philosophici, quam Theologici, quas per longum esset recensere, sub Theologicam Considerationem cadit divisio in Actual & Habitual. De hac Actual est in materia de Pœnitentia. Rursus in peccatum Commissionis, & Omissionis. Item in peccatum Mortale, & Veniale. Denique in Proprium & Originale.

DISPUTATIO II.

De Divisione in Peccatum Commissionis

& Omissionis.

Nomine peccati Commissionis venit peccatum Commisum contra Legem prohibentem ne fiat. Omissionis autem peccatum fit, contra Legem mandantem ut fiat. Utrumque hoc membrum Divisionis patitur suas difficultates.

QUÆSTIO I.

De Peccato Commissionis.

Quod attinet ad Peccatum Commissionis, de hoc celebris est Quæstio, An Malitia illius sit in aliquo positivo, an in aliquo non positivo, sive illud sit privatio, sive negatio. Divisi sunt Auctores. Aliqui affirmant peccatum stare in aliquo positivo, ita Cajet. Medina, Zúmel. Vafq. Less. Tann. Rayn. Arr. d. 2. f. 4. Oviedo Tr. 4. Contr. 5. & cum eis Rosmer. pag. 311. Quod autem malitia peccati Commissionis sit in aliquo non positivo docuit Suar. hic dis. 7. sect. 3. Sal. Molina, Bellarm. Valent. Baldel. & Elparza de actibus Hum. q. 29. post S. Thom. 1. p. q. 48. ar. 1. in corpore & ad 1. Item hic q. 72. art. 9. ad 1. & q. 18. art. 1. in Corpore, & qu. 2. de Malo, a. 2. & 9. & 3. contra Gentes. c. 7. Docuit idem Scotus in 2. d. 37. q. 1. n. 6. ubi sic ait. *Concedo igitur juxta solutionem questionis præmissæ, quod peccatum est corruptio rectitudinis in actu secundo. Et infra, intelligo corruptionem formaliter, sicut privatio dicitur formaliter corruptio sui habitus.* Cæterum uterque hic Doctor etiam pro opposita sententia citatur.

DIFFICULTAS I.

An in Positivo, an in Negativo Malitia Commissionis sit?

Inter duas Oppositas Sententias mediâ viâ procedendum erit, quod ut fiat sit

Punctum Difficultatis I.

Proponuntur tenendæ Conclusiones.

DICENDUM I. Peccatum Commissionis importare aliquid positivum.

PROBATUR I. Tum quia. Peccatum Commissionis vel importat actum, vel non importat? Si non importat; Ergo est mera pura Omissio; Ergo est, quod non est: Peccatum enim Commissionis non est omissio, & tamen esset omissio, si non esset actus: sicut non est actus pura omissio, si importat actum: Ergo importat aliquid positivum; hæc enim verbis differunt pro præsentī: quia hoc ipso, si cum sit actus non importaret aliquid positivum, importaret non positum, seu non positivum, adeoque negationem actus. Tum quia, id quod ponitur à voluntate peccaminosa Commissionis, debet esse quid positivum: Si enim non esset quid positivum ille actus, non esset actus; quia non positivum dicit negationem cadentem in actum, si autem cadit in actum, negatio facit non actum. Et certè si id quod ponitur à voluntate peccaminosa Commissionis est actus, & tamen non est quid positivum; Ergo & ponit aliquid voluntas, ut supponitur, & non ponit, quia impossibile est ponere aliquid, & positum non esse positivum. Quod ipsum positivum subordinatur in derivationeposito, imò secundum rigorem grammaticum potius deberet dici positivum. Coincidit utraque hæc ratio in eundem medium terminum. Tum quia. Peccatum Commissionis existit, ergo est quid positivum: Nam non nisi positivorum & entium, est existentia. Tum quia. Si peccatum Commissionis ponitur à voluntate, datur in illud influxus positivus causarum physicarum: Et si

Et si non esset influxus positivus in illud causarum physicarum, non posset dici quod agatur physice sed potius quod non agatur: & sicut non influxus positivus causarum physicarum, non potest dici quod agat; ita per influxum positivum causarum physicarum non potest dici, quod non agatur, & quod passivè illi non respondeat actus. Si autem est influxus positivus in Commissionem, hoc ipso inferetur, Commissionem esse quid positivum. Tum quia. Saltem non implicat positivus actus, opponens sese præcepto. Ne feceris: quod si ille actus erit positivus ob paritatem rationis, quicumque alius simili præcepto se opponens, erit actus positivus.

PROBATUR 2. Peccatum Commissionis si non importaret aliquid positivum saltem in recto, id idè esset, quia esset quid negativum: sed hoc probat illud esse positivum in recto: quia nulla est negatio dabilis; quæ non fundetur in positivo. Unde illud principium est; *Non datur negatio negationis*; quod non tantum isto sensu verum est, quod negatio positivum aliquid negare debeat, non negativum; sed etiam hoc sensu, quod negatio non sit negationis tanquam subjecti, sed sit negatio debita positivo. Hic ipse medius terminus sic aliter proponitur. Vel peccatum Commissionis aliter se habet in ratione positi extra causas, quando est positum extra causas, quam se habuerit, antequam positum fuisset extra causas, vel se non habet aliter. Si se non habet aliter, ergo sicut ante peccatum Commissionis, non erat peccatum Commissionis, ita dum est peccatum Commissionis non est peccatum Commissionis: dicis enim illud ita se habere, ac se habuit, quando non erat. Et tamen quando non erat, verè non erat. Si autem se habet aliter, quando est positum extra causas, quam se habuerit quando non erat positum extra causas, ergo debet aliquid importare positivum: quia extractio ex nihilo, & ex illa antecedenti sui negatione, non potest aliter perfici, quam per aliquid positivum: Nihil enim ex negatione extrahitur negatione præcisè. Quod si illa extractio perficitur per aliquid positivum, etiam extractio peccati Commissionis ex sui negatione importabit aliquid positivum.

Fundatur hæc utraque Ratio in hoc principio, quod *non detur negatio negationis*. Quod ipsum, præter dicta in materia de Ubi, sic suadet. Tum quia. Negatio est malignantis naturæ adeoque destruit id, supra quod cadit, negatque id cui conjungitur: Ergo si neget positivum, erit negativum, & si neget aliquid negativum, non erit negatio, consequenter non erit negatio negationis. Tum quia. Duæ negationes faciunt unam affirmativam. Unde crevit ille terminus inter Recentiores ad significandum ipsum rei esse, quod scilicet sit ipsum rei *Non Non*. Tum quia. Hoc ipsum ostendit inductio. Nam v. g. tenebræ non sunt negatio negationis, sed fun-

dantur in aliquo positivo, suntque in re æternæ lucem. Ratio termini fundatur in aliquo positivo, nempe in quanto, negatque ulteriorem extensionem: & sic de reliquis.

Confirmatur Conclusio. Quia si peccatum Commissionis non esset quid positivum, sequeretur peccatum Commissionis, non esse peccatum: quia illud cuius esse est non esse, dum dicitur esse; non est: Ergo si peccati Commissionis esse, est non esse, dum est, non est; quod repugnat.

PROBATUR 3. Communiter. Actus odii Dei secundum suum esse spectatus, habet suum integrum perfectumque esse: nihil enim illi deest, quod ad esse actus odii Dei requiritur: Ergo in illo genere habet bonitatem transcendentem: hæc enim bonitas, est dicta perfectio: Ergo & positivitatem, quæ hæc sequitur conditionem Entis, quod ipsum fundat bonitatem; quam quia fundat etiam peccatum Commissionis, & Ens & positivum quid erit.

DICENDUM EST 2. Quod peccatum Commissionis, pro ultimo completivo, rationeque formali dicat aliquid negativum. Explicanda est Conclusio: quod ut fiat

PRÆMITTO 1. Quod nullum sit tale Ens positivum, quod non dicat suas negationes. Ratio. Tum quia, id ostendit Inductio: & ita Deus dicit negationem Creaturarum, Creaturæ dicunt negationem Dei. Tum quia. Si aliquid Ens non diceret negationes reliquorum, hoc ipso esset chimæra; quia jam v. g. homo non negaret Leonem, si non negaret Leonem, diceret Leonem: inter dicere enim, & non dicere obiectivum, sicut inter esse & non esse, non datur medium: Si autem homo diceret Leonem, essetque Leo; hoc ipso esset chimæra. Tum quia. Si Petrus non diceret negationem aliorum, non negaret identitatem aliorum, hæc enim verbis differunt: Si non negaret identitatem aliorum, esset alia, essetque hoc quod non est; quia esset alia, non negando identitatem cum ipsis; & non esset alia, quia hoc ipso quod alia sint, illud aliud, non est illa. Unde

INFERS quod unaquæque res plures dicat negationes, quam affirmationes de se, quia affirmationes de illa sunt non nisi fundatæ in prædicatis, quæ continet; negationes autem fundantur in reliquis omnibus possibilibus, quæ omnia, utpote distincta à se, negat res.

INFERS item, plures esse in universo negationes, quam affirmationes; quia affirmationes sunt non nisi uniter, ut ita dicam, fundatæ in uniter habitis uniuscujusque rei prædicatis positivis. Negationes autem repetitò habentur: quia Petrus v. g. dicit omnes alias negationes, quas dicit Andreas exceptâ Petreitate, cujus negationem dicit Andreas, non dicit Petrus. Andreas item repetit easdem negationes, quas Petrus, sed non negat Andream, quem negabat Petrus, negat autem Petrum, quem non negat Petrus.

PRÆ-

PRÆMITTO 2. *Quamvis omne Ens dicat negationes; inde tamen non sequitur, quod omne esse ultimò compleatur per aliquid negativum:* Et sic ultimò in ratione Hominis non constituitur Petrus per aliquid negativum, quale est v.g. non esse Leonis; sed constituitur ultimò per aliquid positivum, nempe per ipsam rationalitatem: Et si omnia ultimò constituerentur negationibus, nullum daretur Ens positivum. Cæterum sunt alia entia, quæ ultimò compleuntur per aliquid negativum. Et ita v.g. terminus in quantitate est ipsa quantitas, quæ est quid positivum; sed ultimò compleitur per negationem, nempe negationem ulterius extensionis. Item in sententia Scotistarum, subsistentia, est ipsa natura, ultimò tamen compleitur duplici negatione. Et hic jam videndum est, An peccatum ultimò compleatur per aliquas negationes. Hinc

PRÆMITTO 3. *Ad investigandum An aliquid ultimò compleatur negationibus, hac inter alia considerant. In primis, Auctoritas, si res sit de objectis quorum natura altiori Testimonio explicatur. Deinde conditio naturæ entis. Denique observatio illius principii, ne multiplicentur entia, seu positivæ rationes, sine necessitate.* Omnia hæc tria convincunt, negativo complementationem formalem peccati: Evincit Auctoritas de qua infra; evincit quod nulla sit necessitas; denique conditio entis, de qua hic.

Formari potest Discursus. Non datur summum malum quod possit existere, quantumvis detur summum bonum. Ratio, quia sicut summum bonum præter perfectionem omnem possibilem, quam includit, exclusivum est omnis mali: ita & summum malum præter inclusionem propriarum imperfectionum, esset exclusivum omnis boni: si esset exclusivum omnis boni, esset exclusivum omnis entis: bonum enim & ens illigant se sibi: Si autem esset exclusivum omnis entis, esset etiam exclusivum existentia, quæ est quid entis, imò ipsum ens in actum deductum. Nihilominus quamvis non detur, nec dari possit, summum malum existens; datur tamen aliqua summa in suo genere, quæ potest esse, oppositio ad summum bonum: Cur non enim? quæ quia non potest simpliciter in negatione esse, debet fundari in aliquo positivo, sed ultimò complebitur per aliquam negationem, hoc ipso enim summe, ut potest, non opponeretur, si negatione non completeretur. Hoc autem non aliud est, quam offensam Dei & peccatum. Porro si est maxima oppositio ad summum bonum in offensam Dei & peccato, illa non erit stans in positivo. Quod ipsum inde colligitur, Quia magis opponitur Deo negatio quam Ens: omne enim Ens est participatio Divinitatis, hæc autem non potest esse ita opposita Deo, atque non participatio Divinitatis, quam non participationem dicit negatio, consequenter cum peccatum opponatur Deo in ratione, in qua maxime opponitur, debet esse

non positivum, aliàs non summè opponeretur, si cum potest opponi in non positivo, non opponatur in non positivo. His præmissis

Explicatur Peccatum Commissionis.

EXPLICATUR 1. Complementum illud peccati in negativo consistens. Nullum est ens quod non dicat negationes. Ut dixi Præmissis. 1. Non omne tamen negationibus constituitur ultimò. Ut Præmissis 2. dixi, id tamen constituitur negationibus, cujus natura, & conditio entis id videtur deponere. Porro conditio entis, quod est peccatum, est in ratione actionis, summè opponi Deo, quæ summa oppositio non esset, si negativis prædicatis non completetur, ut dixi in Discursu.

EXPLICATUR 2. Duplices possumus exigentias & merita in objecto quod est bonum, adeoque etiam in Deo summo bono cogitare. Quasdam exigentias positivas, & quasdam negativas. Positiva exigentia boni est, ut ametur; Negativa, ne odio habeatur. Positiva exigentia est, ut iuribus boni illius satis fiat: negativa, ut illis non contraveniatur. Positivæ hæc exigentiæ priores sunt negativis: Nam positiva sunt, ut dictum, fundamenta negationum. Unde etiam prius est in bono exigentia ut ametur, quam ne odio habeatur, & in aqua, prior est exigentia ut habeat frigus, quam ne sit calida. Quod si prior est exigentia positiva prior etiam erit exigentia commensurandæ operationis ad regulam rectè agendi, præ exigentia negativa, ne scilicet illi discommensuratae ponantur actiones. Quod si prior est exigentia ut commensuratae ponantur actiones, oppositio ad hoc primū, erit principalis, & prima ratio in peccato. Quia sicut contraria sunt quæ sibi contrariantur: ita sunt primò contraria, quæ in contrarietate primis prædicatis adinvicem opponuntur. Quia verò illis primis non aliter fit oppositio quam per prædicata negativa, in actione peccaminosa Commissionis peccati inclusa, fit ut illa prædicata negativa, quale est, quod peccatum non sit secundum debitum juri Divino respondens, quod non sit commensurata actio regulæ honestè agendi, & similia, fit in quâ, ut hæc prædicata sint prima in peccato adeoque completiva malitiæ illius, ut ita commensurentur inter se oppositiones, primòque per id opponatur peccatum, quod primò deponit juri Divinū aut quæcunque exigentia boni: Quia verò dantur exigentiæ negativæ, seu secundariæ, ut est exigentia in bono, ne fiat quidquam contra regulam actionū humanarum, huic opponit se prædicatum positivum, fieri contra regulam, sed hæc formalitas est secundaria. Quæ ipsa prædicata negativa ut vides non explicantur à nobis per negationem v.g. amoris propter rationes infra adferendas, sed per prædicata negativa opposita prædicatis positivis in jure Divino,

(D)

& in

& in regula agendi contentis, quibus nonnisi negationes opponuntur. Unde exigentia illa ut ametur, non supponit hinc præcise pro exigentia actus amoris, sed pro ipsa amabilitate, jureque & possessione amabilitatis.

EXPLICAT 3. Quidam ex 5to. Metaph. t. 21. & secundum S. Thomam hic q. 18. ar. 1. Bonum transcendente nihil aliud est, quam integritas, seu complementum alicujus rei: & ita etiam materia est quid bonum, quia quamvis materiae ad hoc ut sit ens completum desit aliquid; ad hoc tamen ut sit materia, nihil illi deest, sed in entitate integra est & completa, ac per consequens bonum. Et hac ratione S. Th. 4. Ench. lect. 23. exponit illud Aristotelis ex 4. Eth. c. 5. quod non possit alicui convenire omnis defectus boni: quia tale malum convinceretur omnino se ipsum destruere, & fieret simpliciter intolerabile, destruendo etiam subjectum suae malitiae. S. etiam Aug. Ench. c. 3. ostendit mala non esse sine bonis, subditque c. 26. quod quamvis bona possint esse sine malis, mala tamen sine bonis, nec nisi in bonis esse possunt: Nam licet homo vel Angelus possit non esse justus, injustus tamen non potest esse nisi vel homo, vel Angelus; & cum sit bonum, quod sit homo, & quod sit Angelus; malum tamen est in utroque, quod sit injustus. Unde constat posse aliquid esse bonum & tamen simul esse malum, quatenus deficit in aliquo, vel aliquid illi deest. Et ita materia dicitur bona materia, & tamen est ens imperfectum, quia non habet perfectionem, & actualitatem formae substantialis. Ex quo ulterius patet. Bonitatem transcendentalem, esse aliquid positivum; est enim habere, quidquid requiritur ad tale esse, quamvis aliquando explicetur per negationem, quatenus dicitur nihil illi deesse. At vero malum si formaliter & in actu secundo spectetur dicitur compleri per aliquid negativum: malum enim est cui deest aliquid ad tale esse in esse perfecto. Et ita malus est equus, cui deest aliquid quod reperitur in equis perfectis. Jam vero malitia moralis hoc addit, quod sit carentia perfectionis debitae, hoc est, quam ex debito morali, tenebatur operans procurare, quod debitum explicans S. Th. q. 1. de Malo. ar. 1. ad 1. & ad 7. ait. Illud consistere in modo, ordine, & apta compositione partium ad invicem, hoc autem in peccato non reperitur. Haec explicatio

NON SATISFACIT. Tum quia: Potest esse defectus etiam ex aliqua entitate, & ita est defectus habere magnum nasum, & tamen explicatio assumit malum in actu secundo compleri per aliquid negativum, deberet ergo hoc ulterius explicari. Tum quia, non videtur ideo materia imperfecta: quia deest illi perfectio formae: quomodo enim ex illius carentia aliquid est imperfectum, quod si haberet chimæra foret, ut foret materia chimæra si haberet perfectionem for-

ma. Tum quia ægerrime explicatur, quod peccatum sit carentia rectitudinis debitæ, certe enim odio Dei non debetur ut sit actus bonus, quomodo ergo odium Dei caret rectitudine debitæ.

DICENDUM est 3. *Rationem illam positivam importari in recto, pro connotato autem importari negationem.*

PROBATUR 1. Quia pro genere in definitione Commissionis ponitur actus, adeoque quid positivum. Jam autem ea, quæ ponuntur præcipue pro genere in definitione alicujus semper importantur in recto, ea autem, quæ ponuntur pro differentia, si sint definitiva entium Connotativorum, non ponuntur nisi in obliquo. Et ita tenebræ definiuntur quod sint aer sine luce; est autem peccatum connotativum Ens.

PROBATUR 2. Quia ratio non positivi repugnabilis in peccato habet se sicut formalitas quædam ex modo nostro concipiendi adveniens; talia autem semper unum dicunt in recto, hoc est subjectum, formalitas autem ipsa in obliquo importatur. Et ita v. g. terminus in quantitate, est ipsa quantitas prout dicit negationem ulterius extensionis.

PROBATUR 3. Importata in obliquo significant formalitatem ultimam complementem, importata in recto nondum completum quid significant. Et ita quantitas importata in recto a termino, non trahit secum completam rationem termini, sed illa adfert importata in obliquo negatio ulterius extensionis. Sed etiam ratio actus in peccato, non importat completam rationem peccati, quam importat non commensuratio rationis ad jus divinum, aut ad regulam actionum humanarum rectam. Ergo actus in recto ponitur, in obliquo autem illud non positivum dicitur.

COLLIGES. Peccatum Commissionis esse ipsum actum prout non commensuratum debito Juris Divini, vel Regulæ honestarum actionum.

Punctum Difficultatis 2.

Examinantur Rationes pro secunda Conclusionem.

EXPLICUIMUS supra Conclusionem secundam Innuimusque probationes potius, quam attulimus, quas, quo robore in hac materia adferant Auctores expendemus.

1. RATIO est. Sub qua ratione aliquid est formaliter bonum, sub ea ratione implicat illud esse formaliter malum; implicat enim bonum esse malum, sed quidquid est positivum sub ea ratione, sub qua est positivum est formaliter bonum. Quod ipsum probatur, sub qua ratione est aliquid formaliter ens, sub ea ratione est bonum formaliter: hæc enim se transcendunt ad invicem. Sed quidquid est positivum sub qua ratione est positivum est ens: quia Ens prædicatur formaliter de omni eo quod non est purum nihil, quale debet esse omne id, quod positivum est.